

„SINTETIČKI“ STEČAJNI POSTUPCI U ZAKONODAVSTVU EVROPSKE UNIJE

Prof. dr Vladimir Čolović¹

Apstrakt: U slučaju postojanja elementa inostranosti, protiv stečajnog dužnika se može voditi glavni i sekundarni stečajni postupak. Glavni stečajni postupak se pokreće u zemlji u kojoj se nalazi sedište dužnika, a sekundarni u zemlji u kojoj se nalazi filijala dužnika ili njegova imovina. No, vođenje sekundarnog stečajnog postupka može proizvesti velike troškove što dovodi do smanjenja stečajne mase, a, samim tim, i do problema u namirenju lokalnih poverilaca koji svoja potraživanja prijavljuju u zemlji vođenja sekundarnog postupka. Upravo zbog toga se, naročito u britanskoj sudskoj praksi, pojavila mogućnost da se umesto sekundarnog stečajnog postupka pokrene drugi postupak koji će dovesti do manjih troškova i do očuvanja stečajne mase, koji se još može nazvati i „sintetički“. Takođe, Uredba br. 848/2015 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. maja 2015.godine o postupku u slučaju insolventnosti predviđa ovu mogućnost. No, odluku da li će se voditi sekundarni stečajni postupak ili neki drugi u zemlji gde se nalazi filijala ili imovina dužnika donosi stečajni upravnik koji je imenovan u glavnom stečajnom postupku, koji, prethodno, mora da pruži garanciju lokalnim poveriocima da će se njihova potraživanja namiriti.

Ključne reči: stečajni postupak, element inostranosti, sekundarni stečajni postupak, „sintetički“ postupak, poverioci, Uredba 848/2015.

UVODNI DEO

„Sintetičke“stečajne postupke vezujemo za postojanje elementa inostranosti u ovim postupcima, odnosno, za slučajeve kad se protiv istog dužnika vodi dva ili više stečajnih postupaka, od kojih je jedan glavni, a ostali su sekundarni, posebni ili sporedni, u zavisnosti kojim terminom se služi zakonodavac u odnosnoj zemlji, mada postoje razlike između navedenih pojmova, pa samim tim i stečajnih postupaka koji se vode po posebnim pravilima. Glavni stečajni postupak se pokreće u zemlji u kojoj se nalazi sedište, odnosno, centar poslovanja stečajnog dužnika, dok se sekundarni stečajni postupci pokreću u mestu nalaženja imovine stečajnog dužnika ili u

---

¹ Institut za uporedno pravo, Beograd. E-mail: v.colovic@iup.rs; vlad966@hotmail.com

mestu u kojoj je on registrovao filijalu, odnosno, poslovnu jedinicu². Iz navedenog se vidi da sekundarnih stečajnih postupaka može biti više, odnosno, da stečajni dužnik može imati filijale i imovinu u više zemalja, pa se, samim tim, protiv njega može pokrenuti više ovih postupaka. Koja je svrha vođenja dva ili više stečajnih postupaka protiv istog dužnika? Naime, da bi se mogla poštovati i primenjivati dva načela stečajnog postupka, a to su načelo jedinstva stečajnog postupka i stečajne mase, a drugo je načelo univerzalnosti, neophodno je regulisati mogućnost vođenja dva ili više stečajnih postupaka protiv istog dužnika, kako dužnik ne bi bio u prilici da ošteti pojedine poverioce, odnosno, kako ne bi mogao da prikrije deo imovine ili celu imovinu i tako umanju stečajnu masu³.

Kasnije ćemo, još, posvetiti pažnju ovim stečajnim postupcima, kako bi mogli da shvatimo koja je svrha „sintetičkih“ stečajnih postupaka, kao postupaka koji se vode umesto sekundarnih postupaka. Inače, osnovni ciljevi vođenja stečajnog postupka su namirenje poverilaca i gašenje subjekta koji ne može da odgovori svojim obavezama. Naravno, postoje i izuzeci koji se odnose na mogućnost nastavka rada dužnika, kada se mogu voditi postupak restrukturiranja u stečaju ili postupak reorganizacije. Ako je jedan od osnovnih ciljeva namirenje poverilaca, onda moramo imati na umu da je vođenje sekundarnog stečajnog postupka usmereno ka tom cilju. No, u pojedinim situacijama može doći do prouzrokovanja većih troškova u sekundarnom stečajnom postupku, pa, samim tim i do smanjenja stečajne mase, kao i nemogućnosti ravnomernog namirenja poverilaca. Tada se postavlja pitanje, na koji način će se zaštititi poverioci koji prijavljuju svoja potraživanja u zemlji, u kojoj stečajni dužnik ima filijalu ili imovinu. Pokretanje nekog drugog postupka, koji bi prouzrokovao manje troškove je jedno od rešenja. Upravo te postupke nazivamo „sintetičkim“. U vezi sa tim, moramo imati na umu i postupke koji dovode do nastavka rada dužnika, kao što je, između ostalog, i postupak restrukturiranja u stečaju.

Ono što je, kod vođenja „sintetičkih“ stečajnih postupaka bitno, jeste uloga stečajnog upravnika imenovanog u glavnom stečajnom postupku koji odlučuje o vođenju tih postupaka, odnosno, o pokretanju postupka koji je definisan u zakonodavstvu države u kojoj se nalazi filijala i/ili imovina stečajnog dužnika⁴.

„Sintetički“ stečajni postupci su prisutni u praksi pojedinih zemalja, pre svega, u Velikoj Britaniji. Međutim, i u propisima EU je predviđena mogućnost

---

² M. Jovanović Zattila, V. Čolović, *Stečajno pravo*, Centar za publikacije Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu, Niš, 2013, 236.

³ V. Čolović, *Stečajno pravo*, Panevropski Univerzitet Apeiron Banja Luka, 2010., 180.

⁴ V. Čolović, „Izmenje u regulisanju sekundarnog stečajnog postupka u pravu EU“, *Pravni život* br.11/2016, 119.

vođenja nekog drugog, a ne sekundarnog stečajnog postupka. Osnovno pitanje koje se postavlja, a na koje ćemo pokušati da odgovorimo u ovom radu odnosi se na celishodnost vođenja „sintetičkog“ stečajnog postupka. Naravno, da bi mogli da odgovorimo na ovo pitanje, moramo, prethodno da se osvrnemo i na ulogu stečajnog upravnika imenovanog u glavnom stečajnom postupku, zatim na odnos „sintetičkog“ i glavnog stečajnog postupka, kao i na garancije koje moraju biti date poveriocima iz zemlje, u kojoj bi mogao da se vodi sekundarni stečajni postupak.

PRIMENA PRAVILA *LEX FORI CONCURSUS*

Osnovno pravilo koje se primenjuje u slučaju postojanja elementa inostranosti u stečajnom postupku je *lex fori concursus*, koje treba da obezbedi ostvarenje dva napred navedena načela stečajnog postupka. Međutim, osnovna svrha primene pravila *lex fori concursus* je primena jednog prava⁵. No, ta svrha ne može biti ostvarena, ako analiziramo sadržinu glavnog i sekundarnog stečajnog postupka, tj., pokretanje ova dva postupka po pravilima zemalja suda koji te postupke pokreću. Osim toga, treba reći da se, u pojedinim slučajevima, sekundarni stečajni postupak može pokrenuti nezavisno od pokretanja glavnog i tada kažemo da su ti postupci partikularni⁶. No, u ovom radu tome nećemo posvećivati pažnju.

Pravilo *lex fori concursus* je pravilo koje se primenjuje u međunarodnom stečaju i treba da obezbedi jedinstvo stečajne mase. Ovo pravilo treba da obezbedi ostvarenje koncepta univerzalnosti, a osnovni smisao ovog koncepta se odnosi na mogućnost vođenja više stečajnih postupaka protiv istog dužnika istovremeno, tako da se otvoreni stečajni postupak u jednoj državi priznaje u svim državama sa svim njegovim dejstvima⁷. Ali, ovaj koncept ima ograničenja, a što se odnosi na stav prema nepokretnostima koje su u svojini dužnika, a koja se nalazi van teritorije države u kojoj dužnik ima sedište, tj., centar poslovanja ili središte glavnih interesa⁸.

---

⁵ J.H. Dalhuisen, *International Insolvency and Bankruptcy*, vol. I, New York 1984., 3-170.

⁶ J. Garašić, „Posebni tzv. partikularni stečajni postupak u hrvatskom pravu“, *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci* v. 33, br. 1, 85-108 (2012), Rijeka 2012., 87.

⁷ B. Eisner, *Međunarodno privatno pravo*, Zagreb 1956., 368.

⁸ H. Hanisch, „Probleme des internationalen Insolvenzrecht“ in *Probleme des Internationalen Insolvenzrecht Festschrift für W. Marschal*, Frankfurt 1982., 12.

REGULISANJE GLAVNOG I SEKUNDARNOG STEČAJNOG POSTUPKA U PROPISIMA EU

Napred smo rekli da se glavni stečajni postupak se otvara po sedištu dužnika, odnosno, po centru njegovog poslovanja. U pitanju je isključiva nadležnost, zbog toga što ni jedan drugi sud ne može otvoriti glavni stečajni postupak⁹. Sa druge strane, može se protiv istog dužnika pokrenuti sekundarni stečajni postupak, bilo po kriterijumu mesta nalaženja filijale (poslovne jedinice), bilo po mestu nalaženja imovine¹⁰. Vrlo često će se desiti da su oba kriterijuma ispunjena, odnosno, da su vezana za jednu zemlju.

U okviru EU, stečajni postupak sa elementom inostranosti reguliše Uredbom br. 848/2015 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. maja 2015.godine o postupku u slučaju insolventnosti (dalje: Uredba 848/2015)¹¹. Ovu materiju je ranije regulisala Uredba br. 1346/2000 Evropskog parlamenta i Saveta o insolventnim postupcima¹², ali je Uredba 848/2015 donela neke novine, koje se tiču drugačijeg statusa sekundarnog stečajnog postupka.

No, da bi mogli da analiziramo drugačiji status sekundarnog stečajnog postupka, neophodno je da, kratko, posvetimo pažnju karakteristikama glavnog i sekundarnog stečajnog postupka. Sekundarni stečajni postupak će se odnositi, samo, na imovinu i/ili samo na filijalu koje se nalaze u odnosnoj državi i ne može se odnositi na imovinu i/ili filijalu dužnika koje se nalaze u bilo kojoj drugoj zemlji¹³. Sekundarni postupak se pokreće bez ispitivanja insolventnosti dužnika u drugoj državi ugovornici.¹⁴ Zavisnost sekundarnog od glavnog stečajnog postupka se ogleda, ne samo kroz dejstva, već i kroz namirenje potraživanja poverilaca. Predlog za pokretanje sekundarnog postupka mogu podneti stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka, kao i svako lice, koje je ovlašćeno da zahteva pokretanje stečajnog postupka. Krug tih lica se određuje po pravu države, u kojoj se zahteva pokretanje sekundarnog postupka.¹⁵ Svaki poverilac može da prijavi svoje potraživanje i u glavnom i u sekundarnom stečajnom postupku.¹⁶ Sud, pred kojim je pokrenut sekundarni stečajni postupak, može prekinuti postupak, ukoliko je potrebno da se

---

⁹ V. Čolović, N. Milijević, *Stečaj, teorija- praksa*, Banja Luka 2020., 244.

¹⁰ *Ibid.*, 245.

¹¹ Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings - *Official Journal of the European Communities*, L 141, 05/06/2015, pp. 19-72

¹² Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings - *Official Journal L 160*, 30/06/2000 pp. 1 – 18

¹³ Član 3.2. Uredbe 848/2015

¹⁴ Član 34 Uredbe 848/2015

¹⁵ Član 37, t.1 Uredbe 848/2015

¹⁶ Član 45, t.1 Uredbe 848/2015

preduzmu neophodne mere za obezbeđenje interesa poverilaca, i to, na zahtev stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka. Što se tiče transfera sredstava iz sekundarnog u glavni stečajni postupak, ako imovina iz sekundarnog postupka bude dovoljna za namirenje svih potraživanja u ovom postupku, ostatak, odnosno preostala sredstva će biti prenesena stečajnom upravniku glavnog stečajnog postupka, tj. u stečajnu masu tog postupka.¹⁷ Osim toga, ako sud, koji je nadležan za pokretanje glavnog stečajnog postupka, utvrdi da je potrebno da se preduzmu mere obezbeđenja u pogledu imovine dužnika, on će imenovati privremenog stečajnog upravnika, koji će imati ovlašćenje da preduzima sve mere, u cilju očuvanja celokupne imovine stečajnog dužnika, odnosno, svakog njenog dela, bez obzira, gde se taj deo nalazi, da li u zemlji pokretanja glavnog ili u zemlji pokretanja sekundarnog stečajnog postupka, odnosno, u bilo kojoj drugoj državi ugovornici. Te mere će privremeni stečajni upravnik preduzimati u periodu, od momenta podnošenja zahteva za pokretanje stečajnog postupka do momenta donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka.¹⁸

Naveli smo samo osnovne karakteristike ova dva postupka, kako bi mogli da odredimo status sekundarnog stečajnog postupka u odnosu na glavni, kao i da bi mogli da razumemo eventualnu potrebu pokretanja „sintetičkog” stečajnog postupka.

UOPŠTE O „SINETIČKOM „STEČAJNOM POSTUPKU; REGULISANJE VOĐENJA DRUGOG POSTUPKA U UREDBI 848/2015

„Sintetički“ stečajni postupak se prvi put pojavio u britanskoj praksi. Naime, u pojedinim slučajevima se uvideloda sekundarni stečajni postupci „opterećuju“ vođenje stečajnog postupka protiv dužnika, bez obzira na poštovanje napred navedenih načela stečajnog postupka¹⁹. Dvoglavna razloga koja čine upitnim ili nepotrebnim vođenje sekundarnog stečajnog postupka su povećanje troškova postupka, kao i pravo lokalnih poverilaca na namirenje potraživanja. Naravno, oba razloga su vezana za imovinu dužnika koja je u tim slučajevima manja, odnosno, nedovoljna²⁰. Lokalni poverioci, o kojima govorimo su, uglavnom, državni organi, kao što su poreska uprava, službe za socijalno osiguranje, itd. No, ti poverioci mogu imati i drugi status. Namirenje

---

¹⁷ Član 49 Uredbe 848/2015

¹⁸ Član 52 Uredbe 848/2015

¹⁹ E.T. Mendiola, “Synthetic” insolvency proceedings“, *Analysis Gomez-Acebo&Pombo*, November 2015., 1. <https://www.ga-p.com/wp-content/uploads/2018/07/synthetic-insolvency-proceedings.pdf>, 12.04.2021.

²⁰ *Ibid.*, 2.

potraživanja u glavnom stečajnom postupku može biti neizvesno i zato lokalni poverioci moraju imati određene garancije da će naplati svoja potraživanja. Da bi mogli da definišemo opravdanost prava lokalnih poverilaca na garanciju za namirenje potraživanja, moramo, prvo, reći da je sekundarni stečajni postupak teritorijalni stečajni postupak, ali i da glavni i sekundarni stečajni postupci imaju zajednički univerzalni karakter, obzirom da se i u glavnom i u sekundarnom stečajnom postupku, mogu prijavljivati potraživanja.

Garancija namirenja potraživanja lokalnih poverilaca

Garancija namirenja lokalnih poverilaca se odnosi samo na poverioce u sekundarnom stečajnom postupku. Stečajni upravnik imenovan u glavnom stečajnom postupku daje garanciju samo lokalnim poveriocima. Garancija, u stvari, predstavlja sporazum stečajnog upravnika i lokalnih poverilaca. Ukoliko lokalni poverioci prihvate garanciju, ona će imati dejstva samo prema imovini koja se nalazi u državi, u kojoj bi mogao da bude pokrenut sekundarni stečajni postupak. Međutim, postavlja se pitanje da li bi bila obaveza stečajnog upravnika imenovanog u glavnom stečajnom postupku da ponudi garanciju lokalnim poveriocima, što bi zahtevalo da se on, prethodno, informiše o njihovom broju, statusu i visini potraživanja ili bi lokalni poverioci imali obavezu da se obrate sudu zemlje, u kojoj je pokrenut glavni stečajni postupak sa zahtevom upućenom navedenom stečajnom upravniku da preduzme sve mere, kako bi se pružila garancija za namirenje potraživanja. Sama Uredba 848/2015 nije na pravi način definisala garanciju, odnosno, na šta se odnosi obezbeđenje dato lokalnim poveriocima za namirenje njihovih potraživanja. Član 36 navedene Uredbe definiše dve mogućnosti u slučaju, kada se utvrdi da bi pokretanje sekundarnog stečajnog postupka dovelo do oštećenja pojedinih lokalnih poverilaca, pa, samim tim, i pravilnog tretmana stečajne mase. Te mogućnosti se odnose na davanje garancije od strane stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka lokalnim poveriocima koja se odnosi na davanje obezbeđenja da će se oni namiriti iz imovine dužnika, kao i na eventualno odlaganje pokretanja sekundarnog stečajnog postupka.

Iz odredbe Uredbe 848/2015 ne može se jasno odrediti pravna priroda navedene garancije. Naime, neki autori definišu garanciju kao jednostrano obećanje, a drugi, kao ponudu. Ne možemo prihvatiti stanovište da je garancija jednostrano obećanje, obzirom da sam stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka ne može bez procene imovine dužnika i mogućnosti namirenja da daje

nikakve garancije²¹. Tek nakon procene vrednosti imovine i mogućnosti namirenja potraživanja lokalnih poverilaca, može se dati garancija, kao ponuda sa određenom sadržinom²². Međutim, ovde postoji problem koji se odnosi na činjenice koje moraju biti deo garancije, a koje se odnose na vrednost imovine dužnika i mogućnosti za realizaciju te imovine, odnosno, prodaju iste. Postavlja se pitanje, ko će utvrđivati vrednost imovine. Da li će to činiti stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka ili sud zemlje u kojoj se nalazi ta imovina. Kada bi sud odlučivao o tome, onda bi se radilo o pokretanju sekundarnog stečajnog postupka. Ovo pitanje nije rešila Uredba 848/2015. Ako bi ovu procenu vršio stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka, on bi to morao da čini u saradnji sa sudom ili drugim organima zemlje u kojoj bi mogao da bude pokrenut sekundarni stečajni postupak. Tada bi se, opet, radilo o pokretanju sekundarnog stečajnog postupka.

Troškovi sekundarnog stečajnog postupka

Rekli smo, već, da jedan od razloga upitnosti ili nepotrebnosti sekundarnog stečajnog postupka predstavljaju i visoki troškovi vođenja tog postupka. Ali, ako je broj lokalnih poverilaca veliki, stvoriće se visoki troškovi, čak i da se ne vodi sekundarni stečajni postupak, obzirom na činjenicu da svako od njih mora biti obavešten o sadržini pomenute garancije, koja mora da bude sastavljena na službenom jeziku te države u kojoj se nalazi taj poverilac²³. Samo troškovi prevođenja mogu da budu veći od svih troškova vođenja sekundarnog stečajnog postupka.

Inače, iznosi troškova vođenja sekundarnog stečajnog postupka su različiti. Npr., u Velikoj Britaniji oni iznose 6% od ukupne stečajne mase, u Nemačkoj 8%, u Francuskoj i Švedskoj 9%, u Španiji 15%, a u Italiji 22%. Vidimo da postoje razlike od zemlje do zemlje. U svakom slučaju, bez obzira na visinu troškova postupka, oni predstavljaju teret za stečajnu masu, odnosno, za poverioce koji prijavljuju svoja potraživanja u sekundarnom stečajnom postupku²⁴. Sa druge strane, postavlja se pitanje koliko bi iznosili troškovi postupka prodaje dužnika ili restrukturiranja u stečaju.

---

²¹ B.Wessels, „The EU Regulation in Insolvency Proceedings (Recast); the first commentaries“, 7, <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European+Company+Law/13.4/EUCL2016019>, 05.04.2021.

²² *Ibid.*

²³ V.Čolović (2016), 122.

²⁴ R. Arts, „Main and Secondary Proceedings in the recast of the European Insolvency Regulation - The only good secondary proceeding is a synthetic secondary proceeding“, 13. <https://www.iiiglobal.org/sites/default/files/media/Arts%20%20Main%20and%20Secondary%20Proceedings.pdf>, 20.04.2021.

Pomenućemo dva slučaja u vezi kojih su vođeni „sintetički“ stečajni postupci. U prvom slučaju je Viši sud u Birminghamu doneo odluku o prodaji kompanije „MG Rover“. Sud je procenio da je bolje prodati dužnika, kao i da se iz prodajne cene namire poverioci²⁵. U drugom, Viši sud u Londonu je u slučaju Collins&Aikman doneo odluku kojom se definiše mogućnost da stečajni upravnici daju usmeno obećanje da će poverioci imati bolji položaj pri namirenju potraživanja po engleskom pravu u odnosu na položaj, koji bi imali u sekundarnom stečajnom postupku²⁶. Ovde se pravilo *lex fori*, odnosno, primena prava po tom pravilu stavlja u primarni položaj u odnosu na pravo koje bi se primenjivalo u sekundarnom stečajnom postupku²⁷.

Koji postupci mogu biti „sintetički“?

Već smo rekli da „sintetički“ stečajni postupak mora da dovede do namirenja lokalnih poverilaca većeg obima u odnosu na sekundarni stečajni postupak, kao i da troškovi tog postupka budu niži u odnosu na troškove koje bi proizveo sekundarni postupak. Naravno, o tome odlučuje stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka. Takođe, taj postupak mora biti predviđen zakonodavstvom države, u kojoj bi mogao biti vođen sekundarni stečajni postupak. Međutim, mora se reći da se, u praksi, pre svega radi o postupcima koji dovode do nastavka rada dužnika, odnosno, na prvom mestu, o restrukturiranju. Radilo bi se o restrukturiranju filijale dužnika. Osim toga, ako se u navedenoj zemlji nalazi samo imovina dužnika, onda ne može biti reči o ovom postupku. Ako uzmemo u obzir da se, najčešće, radi o postupku restrukturiranja u stečaju, posvetićemo, kratko, pažnju ovom institutu. Postupak restrukturiranja dužnika sadrži neka hibridna rešenja, koja se odnose na kombinaciju pravila koja se primenjuju u vansudskim postupcima restrukturiranja dugova i postupcima reorganizacije dužnika koja se sprovodi kao sudski stečajni postupak²⁸. Ta rešenja omogućavaju da se postupak restrukturiranja sprovodi brže u odnosu na stečajni postupak, uz niže troškove, što je jedan od osnovnih ciljeva izbegavanja pokretanja sekundarnog stečajnog postupka. Osim toga, postupci restrukturiranja se vode uz manje rizike za buduće poslovanje dužnika. No, ono što je veoma bitno, ovi postupci imaju obavezujuće dejstvo na sve poverioce. To znači da mogućnost da neki poverioci

---

²⁵ *Ibid.*, 16

²⁶ K.K. Sim., „Jurisdictional Basis of Synthetic Proceedings in Cross-Border Insolvency“ *SAL Practitioner*, 4 June 2019, 2.

²⁷ *Ibid.*, 17

²⁸ B. Radulović, „Unapred pripremljeni planovi reorganizacije u Republici Srbiji – uporednopravna i empirijska analiza“, *Usklađivanje poslovnog prava Srbije sa pravom EU–2013*, 58.

ne glasaju za sporazum, neće uticati na samo restrukturiranje dužnika. Ovaj postupak obuhvata sanaciju i reviziju poslovanja stečajnog dužnika, a što treba da dovede do opstanka rada dužnika, odnosno, privrednog ili drugog subjekta u istom ili promenjenom obliku. Znači, postupak restrukturiranja je alternativa u odnosu na likvidacioni i stečajni postupak koji dovode do prestanka postojanja dužnika²⁹.

Da bi se pokrenuo postupak restrukturiranja, potrebno je sprovesti analizu da li, uopšte, može da se pokrene ovaj postupak, kao i da se definiše koncept novog poslovanja dužnika koji treba da dovede do njegovog daljeg postojanja. Najzad, u postupku restrukturiranja se primenjuju, kako pravila stečajnog zakonodavstva, tako i pravila koja uređuju radne odnose, privredna društva, obligacione odnose, itd. Sa druge strane, kao jedan od alternativnih postupaka u odnosu na stečaj, odnosno, sekundarni stečajni postupak, može se sprovesti i postupak stečajne nagodbe, koji se, takođe, odnosi na uspostavljanje likvidnosti i solventnosti dužnika.

*

* *

Pokretanje „sintetičkih“ stečajnih postupaka zavisi, ne samo, od procene da li je nepotrebno pokretanje sekundarnog stečajnog postupka, kao i od date garancije lokalnim poveriocima od strane stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka, već i od mogućnosti da se u zemlji u kojoj je moguće pokrenuti sekundarni stečajni postupak, pokrene neki drugi postupak koji će dovesti do lakšeg i potpunijeg namirenja poverilaca, odnosno, čije će vođenje dovesti do manjih troškova. To je pitanje, koje zavisi od pravila odnosne zemlje u kojoj se nalazi imovina ili filijala dužnika, a koja regulišu postupke insolventnosti. Znači, odstupilo bi se, u tom slučaju, od pravila *lex fori concursus* i primenilo pravilo *lex fori*, odnosno, pravo zemlje u kojoj se pokreće taj drugi postupak umesto sekundarnog. Uredba 848/2015 predviđa tu mogućnost, ali pokretanje tog drugog postupka vezuje za predlog stečajnog upravnika koji je imenovan uglavnom stečajnom postupku. Znači, za pokretanje tog drugog postupka, potreban je predlog tog stečajnog upravnika. No, sam predlog zavisi od pravila koja, kako smo rekli, regulišu druge postupke koji se mogu pokretati u vezi sa insolventnošću dužnika. Ono što treba reći, odnosi se na činjenicu da se može raditi i o postupcima koji ne dovode do gašenja dužnika.

---

²⁹ D. Sajter, „Procedura i praksa restrukturiranja u stečaju u Republici Hrvatskoj“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 47, 3/2010., 731-732.

SVRHA SEKUNDARNOG STEČAJNOG POSTUPKA

Da bi mogli da objasnimo zbog čega se vodi sekundarni stečajni postupak protiv dužnika koji je osnovan i registrovan u drugoj državi, moramo da pođemo od pojma suvereniteta³⁰. Naime, ovaj postupak se pokreće, kako bi sud u zemlji, u kojoj dužnik ima filijalu ili imovinu, imao nadležnost nad tim činjenicama. Na ovaj način se sekundarni stečajni postupak suprotstavlja tzv. prekograničnom „suverenitetu“ glavnog stečajnog postupka u državi u kojoj se nalaze filijala i imovina dužnika³¹. Međutim, Uredba 848/2015, kao i pravila koja definišu „sintetičke“ stečajne postupke, proširuju taj suverenitet glavnog stečajnog postupka u zemlji u kojoj je moguće pokrenuti sekundarni postupak. Po tim pravilima, stečajni upravnik, imenovan u glavnom stečajnom postupku, odlučuje u državi, u kojoj nadležnost nad imovinom i filijalom dužnika ima sud druge zemlje. On donosi odluku o mogućnosti pokretanja sekundarnog postupka, kao i odluku o pokretanju nekog drugog postupka – „sintetičkog“. Isto tako, stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka donosi odluke i o raspodeli imovine dužnika koja se nalazi u drugoj zemlji. Da li pokretanje drugog postupka, umesto sekundarnog, može dovesti do zaštite poverilaca i efikasnijeg namirenja njihovih potraživanja? Odgovor na to pitanje zavisi od broja poverilaca, iznosa njihovih potraživanja, kao i procene da li bi sekundarni stečajni postupak mogao da dovede do pravičnog i efikasnog namirenja poverilaca. Osim toga, potrebno je proceniti koliko bi iznosili troškovi pokretanja i vođenja sekundarnog postupka i koliko bi oni opteretili stečajnu masu.

Podsetimo, sekundarni stečajni postupak je u zavisnom položaju u odnosu na glavni. U ovakvoj situaciji je bitno analizirati sledeće činjenice: - da li sud zemlje u kojoj se nalazi imovina dužnika, koji ima sedište ili središte glavnog poslovanja u drugoj državi, može donositi odluku o posebnom tretmanu te imovine u odnosu na pokrenuti glavni stečajni postupak; - da li bi, u tom slučaju, stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka mogao imati uticaja na status imovine dužnika koja se nalazi u drugoj zemlji; - koja bi prava imali lokalni poverioci, ako bi troškovi nekog drugog postupka, kao što je prodaja dužnika ili restrukturiranje bili veći od troškova sekundarnog stečajnog postupka; - da li bi se u slučaju navedenog posebnog statusa imovine dužnika, mogla da se primenjuju pravila partikularnog sekundarnog stečajnog postupka koja se odnose na izdvojeno pokretanje ovog postupka u odnosu na glavni (pokretanje sekundarnog pre pokretanja glavnog stečajnog postupka). Sva ova

---

³⁰ J.A.E. Pottow, „A New Role for Secondary Proceedings in International Bankruptcies“, University of Michigan Law School 2011, *Texas International Law Journal*, vol.46:579, 581.

³¹ *Ibid.*

pitanja su veoma bitna, kako zbog zaštite poverilaca, bilo da su oni iz zemlje u kojoj se može pokrenuti sekundarni stečajni postupak, ili iz zemlje u kojoj je pokrenut glavni stečajni postupak.

ODNOS „SINTETIČKOG“ STEČAJNOG POSTUPKA I GLAVNOG STEČAJNOG POSTUPKA

Obzirom da smo postavili pitanje svrhe pokretanja sekundarnog stečajnog postupka, kao i pokretanja „sintetičkog“ stečajnog postupka, moramo postaviti i pitanje odnosa „sintetičkog“ stečajnog postupka sa glavnim stečajnim postupkom, kao i pitanje obima ovlašćenja stečajnog upravnika imenovanog u glavnom stečajnom postupku.

Osim pitanja, koje se odnosi na mogućnost pokretanja drugog postupka, što zavisi od zakonodavstva odnosno zemlje, treba postaviti i pitanje odnosa glavnog stečajnog postupka prema tom drugom postupku, koji, po odredbama Uredbe 848/2015, kao i po pravilima koja definišu „sintetičke“ stečajne postupke, ne možemo nazvati sekundarnim. Ukoliko uzmemo u obzir odredbu Uredbe 848/2015 koja reguliše podnošenje predloga stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka o pokretanju nekog drugog postupka u drugoj zemlji, onda ćemo doći do zaključka da navedeni stečajni upravnik ne samo što može upravljati imovinom dužnika, koja se nalazi u drugoj zemlji, već i može uticati na način namirenja poverilaca³². Isto tako, iz ove odredbe proizlazi i činjenica da će podnošenje navedenog predloga zavisiti od procene samog stečajnog upravnika. Sa druge strane, ako država u kojoj je moguće pokrenuti sekundarni stečajni postupak ne predviđa pokretanje nekog drugog postupka, tada će se primenjivati opšta pravila međunarodnog stečaja, odnosno, otvorio bi se sekundarni stečajni postupak.

Ako bi se pokrenuo neki drugi postupak, a ne sekundarni, odnosno, kada bi došlo do pokretanja „sintetičkog“ stečajnog postupka, tada bi, pre svega, morali da analiziramo ovlašćenja stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka u drugoj zemlji, u kojoj se nalazi filijala ili imovina dužnika. Njegova ovlašćenja su, u navedenoj situaciji, po odredbama Uredbe 848/2015, veća od ovlašćenja koja ima u slučaju pokretanja sekundarnog postupka. Činjenica da on procenjuje svrsishodnost pokretanja sekundarnog stečajnog postupka, kao i da procenjuje da li su ispunjeni uslovi vođenja nekog drugog postupka,

---

³² Mooney C.W.Jr. „Harmonizing Choice-of-Law Rules For International Insolvency Cases: Virtual Territoriality, Virtual Universalism, and the Problem of Local Interests“, *Penn Law: Legal Scholarship Repository*, University of Pennsylvania Carey Law School, 2014., 121.

odnosno, da podnosi predlog za pokretanje tog postupka, govori da on ima ovlašćenja, kao i stečajni upravnik koji bi bio imenovan u odnosnoj zemlji.

Po odredbama Uredbe 848/2015, stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka podnosi predlog za pokretanje alternativnog postupka, bez obzira da li je u pitanju restrukturiranje u stečaju, stečajna nagodba ili neki drugi postupak³³. U svakom slučaju, pokretanje nekog drugog postupka, a ne sekundarnog stečajnog postupka, ne sme da dovede do oštećenja poverilaca, što znači da oni moraju biti namireni u skladu sa pravilima stečajnog zakonodavstva u zemlji u kojoj dužnik imafilijalu, kao i imovinu. Osim toga, pokretanje alternativnog postupka (jednog od navedenih) dovodi do nastavka rada filijale, odnosno, nekog drugog oblika subjekta, u kome je dužnik poslovaio. Sam status filijale ili nekog drugog oblika u kome je dužnik poslovaio, zavisi od zakonodavstva države u kojoj su registrovani. Sa druge strane, ako se u zemlji u kojoj je moguće pokrenuti sekundarni stečajni postupak, nalazi samo imovina dužnika, onda ne možemo govoriti o postupku restrukturiranja ili nekog drugog postupka, koji bi doveo do nastavka rada dužnika, već samo o postupku stečajne nagodbe između poverilaca i dužnika.

Ako analiziramo opšta pravila koja se primenjuju na „sintetičke“ stečajne postupke, kao i pravila Uredbe 848/2015, onda ćemo doći do osnovnog zaključka da bi se vođenje sekundarnog stečajnog postupka moglo izbeći jedino u slučaju da je, već, pokrenut glavni stečajni postupak. Naime, stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka može da, u zemlji u kojoj je pokrenut sekundarni stečajni postupak, ospori odluku o pokretanju ovog postupka, ako ona nije u skladu sa odredbama Uredbe 848/2015. Sud kome je podnesen predlog za pokretanje sekundarnog stečajnog postupka, mora o tome da, bez odlaganja, obavesti stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka. O tome mora biti obavešten i dužnik. Međutim, u slučaju da je stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka dao garanciju lokalnim poveriocima, tada se sekundarni stečajni postupak neće pokretati. Može se, takođe, desiti da je u toku privremeni zastoј izvršnog postupka, kako bi se omogućili pregovori između dužnika i poverilaca³⁴. Tada će sud, na zahtev stečajnog upravnika ili dužnika, odrediti zastoј pokretanja sekundarnog stečajnog postupka. Period zastoja ne može biti duži od tri meseca, uz uslov postojanja obezbeđenja interesa lokalnih poverilaca. U skladu sa tim, stečajni upravnik može da predloži pokretanje nekog drugog postupka koji je predviđen u zakonodavstvu zemlje članice. Uredba 848/2015 predviđa te postupke za svaku državu posebno³⁵.

---

³³ Član 36 Uredbe 848/2015.

³⁴ V. Čolović (2016), 123.

³⁵ *Ibid.*

MOGUĆNOST REGULISANJA „SINTETIČKIH“ STEČAJNIH POSTUPAKA U ZAKONODAVSTVU REPUBLIKE SRPSKE

Uredba 848/2015 se u EU primenjuje od 26.juna 2017.godine. Zakonodavstvo Republike Srpske, odnosno, Zakon o stečaju Republike Srpske (dalje: ZS)³⁶ reguliše stečajni postupak sa elementom inostranosti, tako što detaljno reguliše sekundarni stečajni postupak, koji može biti pokrenut pre pokretanja, kao i nakon pokretanja glavnog stečajnog postupka, kao posledica priznanja strane stečajne odluke. Znači, osnovni kriterijum za pokretanje sekundarnog stečajnog postupka u Republici Srpskoj su mesto nalaženja filijale ili imovine stečajnog dužnika koji ima sedište, odnosno, središte glavnog poslovanja u drugoj državi. Inače, odredbe koje regulišu stečajni postupak sa elementom inostranosti nisu promenjene donošenjem ZS, što znači da su one identične odredbe onima koje su usvojene u okviru Zakona o stečajnom postupku Republike Srpske³⁷.

Odredbe Uredbe 848/2015 koje regulišu sekundarni stečajni postupak na drugačiji način nego što je to činjeno u odredbama Uredbe 1346/2000 nisu, još uvek, uzete u obzir u zakonodavstvu Republike Srpske, što znači da ZS ne poznaje drugačije shvatanje sekundarnog postupka, odnosno, ne poznaje mogućnost vođenja „sintetičkih“ stečajnih postupaka. Ovde možemo postaviti pitanje kakav bi bio status privrednog društva sa sedištem u članici EU, odnosno, stečajnog dužnika protiv kojeg je pokrenut glavni stečajni postupak po odredbama Uredbe 848/2015, tj., da li bi mogla da se primenjuje ova Uredba u ovom delu na prostorima Republike Srpske. Moramo odgovoriti da to ne bi bilo moguće, imajući u vidu da ZS ne poznaje ovakvu mogućnost, kao i odredbu Uredbe 848/2015 da se, ovde, primenjuje pravo po *lex fori*, što znači da bi se primenilo pravo Republike Srpske, u ovom slučaju. Ovu činjenicu moramo imati u vidu i kad su u pitanju duge zemlje koje ne primenjuju Uredbu 848/2015, imajući u vidu, kako pravilo *lex fori*, tako i činjenicu da se ovaj akt primenjuje u EU. Nije od važnosti činjenica da dužnik protiv koga se vodi glavni stečajni postupak po kriterijumu isključive nadležnosti u zemlji članici EU, ima filijalu u drugoj zemlji koja ne primenjuje ovu Uredbu.

Iako se ne može uskoro očekivati da će zakonodavstvo Republike Srpske prihvatiti mogućnost vođenja nekog drugog postupka kao „sintetičkog“, umesto sekundarnog stečajnog postupka, ipak ćemo posvetiti, veoma kratko, pažnju postupku restrukturiranja u stečaju, koji je predviđen u ZS. Mora se, prvo, reći da ZS nije napravio jasnu distinkciju između postupka restrukturiranja i postupka reorganizacije koji je, takođe, regulisan odredbama

---

³⁶ Zakon o stečaju Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske* br.16/16.

³⁷ Glava VI ZS „Međunarodni stečaj“.

ZS. Inače, ZS određuje postupak restrukturiranja kao formalni postupak koji sprovodi sud. Međutim, moramo reći da odeljak ZS koji uređuje ovaj postupak, ima dosta problematičnih odredaba, koje, da bi bile adekvatno primenjene, zahtevaju definisanje drugih odredaba koje će pojasniti primenu prvih ili donošenje posebnog zakona koji će detaljno regulisati restrukturiranje, ne samo u stečaju. Međutim, najveću zabunu izaziva definicija postupka restrukturiranja koja kaže da se radi o „sudskom postupku koji sud sprovodi pre pokretanja i vođenja stečajnog postupka radi finansijskog i operativnog restrukturiranja“³⁸. Da li se ovde radi o pre-pack reorganizaciji, odnosno, o unapred pripremljenom planu reorganizacije. Sa druge strane, postavlja se pitanje, koji status ima lice u vezi kojeg se vodi postupak restrukturiranja, a ako ZS kaže da je on dužnik, onda je pokrenut stečajni postupak.

U postupku restrukturiranja organi su sud i poverenik. ZS određuje rok za završetak postupka restrukturiranja i on je pet meseci od dana njegovog otvaranja. Ali, ovaj rok se može produžiti za najviše 90 dana. Postupak restrukturiranja se može pokrenuti bilo po predlogu dužnika, bilo po predlogu poverioca ili poverilaca, ako je dužnik saglasan sa tim predlogom³⁹. Plan finansijskog i operativnog restrukturiranja predstavlja plan za „oporavak“ dužnika i njegovo dalje obavljanje delatnosti⁴⁰. Da bi se pristupilo glasanju za plan finansijskog i operativnog restrukturiranja, on mora obuhvatiti sva potvrđena i osporena potraživanja. Ročište za raspravljanje i glasanje o planu finansijskog i operativnog restrukturiranja zakazuje sud, a pravo učešća na ročištu imaju poverioci, dužnik i poverenik. Sud će rešenjem doneti odluku o prihvatanju plana finansijskog i operativnog restrukturiranja, a, takođe, i potvrditi poravnanje u ovom postupku, ako je za plan glasalo najmanje 25% poverilaca i ako je zbir iznosa potraživanja poverilaca koji su glasali za ovaj plan veći od zbira iznosa poverilaca koji su glasali protiv ovog plana⁴¹.

ZAKLJUČAK

Iako vođenje „sintetičkog“ stečajnog postupka umesto sekundarnog stečajnog postupka može dovesti do veće zaštite poverilaca, kao i do efikasnijeg vođenja stečajnog postupka, postavlja se pitanje da li će, u svakom slučaju, doći do zaštite svih poverilaca, kao i do ravnomernog namirenja njihovih potraživanja. U slučaju pokretanja postupka restrukturiranja ili nekog drugog postupka (kao „sintetičkog“ postupka) primenjivaće se pravila samo one države

---

³⁸ Član 15, st. 2 ZS

³⁹ Član 4 ZS

⁴⁰ Član 33 ZS

⁴¹ Član 45 ZS

u kojoj je pokrenut taj postupak, što može dovesti u nepovoljniji položaj poverioce sa manjim potraživanjima. Razlog tome je što i poverioci sa manjim potraživanjima glasaju za jednostranu obavezu, kako se naziva garancija (po odredbama Uredbe 848/2015) data od strane stečajnog upravnika iz glavnog stečajnog postupka. Naime, napred smo govorili o zavisnom odnosu sekundarnog i glavnog stečajnog postupka, odnosno, o transferu viška stečajne mase u sekundarnom postupku u glavni stečajni postupak. Osim toga, stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka, u slučajevima pokretanja sekundarnog postupka, ima obavezu da saraduje sa stečajnim upravnikom imenovanim u tom postupku, kao i sa sudom koji vodi sekundarni postupak. Ova dva postupka su povezana i imaju za cilj jedinstvo stečajne mase i ravnomerno namirenje poverilaca. Ipak, u pojedinim situacijama je neisplativo pokretanje sekundarnog stečajnog postupka, što dovodi do pokretanja odvojenog postupka u odnosu na glavni, jer se ne može prihvatiti da je „sintetički“ stečajni postupak zavisan u odnosu na glavni ili povezan sa tim postupkom. Međutim, ako imamo na umu da, praktično, o pokretanju „sintetičkog“ stečajnog postupka odlučuje stečajni upravnik iz glavnog stečajnog postupka, onda se može zaključiti da je taj postupak kontrolisan, a time i imovina iz koje će se namiriti, na prvom mestu, lokalni poverioci. Ipak, ako „sintetički“ stečajni postupak nije zavisan u odnosu na glavni, onda ne možemo govoriti ni o primeni pravila *lex fori concursus*. Osnovni cilj vođenja više stečajnih postupaka protiv istog dužnika proizlazi iz potrebe za zaustavljanjem gubitka imovine koja se nalazi u filijalama kompanije protiv koje je otvoren stečaj postupak⁴², odnosno, koja se nalazi u drugoj državi u odnosu na državu, u kojoj se nalazi sedište stečajnog dužnika. Sa druge strane, vođenje „sintetičkog“ stečajnog postupka, bez obzira na to o kom postupku se radi, doprinosi ravnomernijem namirenju lokalnih poverilaca, kao i očuvanju stečajne mase.

LITERATURA

Monografije i članci:

- Arts R., „Main and Secondary Proceedings in the recast of the European Insolvency Regulation - The only good secondary proceeding is a synthetic secondary proceeding“, <https://www.iiiglobal.org/sites/default/files/media/Arts%20%20Main%20and%20Secondary%20Proceedings.pdf>, 20.04.2021.

---

⁴² J.N.Saltzman, „Cross Border Insolvencies and the United States Bankruptcy Code“, <http://lawfirm.ru/article/print.php?id=3773>, 02.04.2021.

- Dalhuisen J.H., *International Insolvency and Bankruptcy*, vol.I, New York 1984.
- Garašić J., „Posebni tzv. partikularni stečajni postupak u hrvatskom pravu“, *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci* v. 33, br. 1, 85-108 (2012), Rijeka 2012.
- Eisner B., *Međunarodno privatno pravo*, Zagreb 1956.
- Jovanović Zattila M., Čolović V., *Stečajno pravo*, Centar za publikacije Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu, Niš, 2013.
- Mendiola E.T., “Synthetic” insolvency proceedings“, *Analysis Gomez-Acebo&Pombo*, November 2015., <https://www.ga-p.com/wp-content/uploads/2018/07/synthetic-insolvency-proceedings.pdf>, 12.04.2021.
- Mooney C.W.Jr. „Harmonizing Choice-of-Law Rules For International Insolvency Cases: Virtual Territoriality, Virtual Universalism, and the Problem of Local Interests“, *Penn Law: Legal Scholarship Repository*, University of Pennsylvania Carey Law School, 2014.
- Pottow J.A.E., „A New Role for Secondary Proceedings in International Bankruptcies“, University of Michigan Law School 2011, *Texas International Law Journal*, vol.46:579
- Radulović B., „Unapred pripremljeni planovi reorganizacije u Republici Srbiji – uporednopravna i empirijska analiza“, *Usklađivanje poslovnog prava Srbije sa pravom EU – 2013*.
- Sajter D., „Procedura i praksa restrukturiranja u stečaju u Republici Hrvatskoj“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 47, 3/2010.
- Saltzman J.N., „Cross Border Insolvencies and the United States Bankruptcy Code“, <http://lawfirm.ru/article/print.php?id=3773>, 02.04.2021.
- Sim K.K., „Jurisdictional Basis of Synthetic Proceedings in Cross-Border Insolvency“ *SAL Practitioner*, 4 June 2019
- Hanisch H., „Probleme des internationalen Insolvenzrecht“ in *Probleme des Internationalen Insolvenzrecht Festschrift für W. Marschal*, Frankfurt 1982.
- Čolović V., *Stečajno pravo*, Panevropski Univerzitet Apeiron Banja Luka, 2010.
- Čolović V., „Izmene u regulisanju sekundarnog stečajnog postupka u pravu EU“, *Pravni život* br.11/2016.
- Čolović V., Miljević N., *Stečaj, teorija- praksa*, Banja Luka 2020.
- Wessels B., „The EU Regulation in Insolvency Proceedings (Recast); the first commentaries“, <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European+Company+Law/13.4/EUCL2016019>, 05.04.2021.

Zakonski izvori:

- Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings - *Official Journal of the European Communities*, L 141, 05/06/2015, pp. 19-72
- Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings - *Official Journal L 160*, 30/06/2000 pp. 1 – 18
- Zakon o stečaju Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske* br.16/16

„SYNTHETIC“BANKRUPTCY PROCEEDINGS IN EUROPEAN UNION LEGISLATION

Prof. Vladimir Čolović, PhD
Institute of Comparative Law, Belgrade

Abstract: In the case of the existence of foreign element, the main and secondary bankruptcy proceedings may be conducted against the bankruptcy debtor. The main bankruptcy proceeding is initiated in the country where the debtor's registered office is located, and the secondary in the country where the debtor's branch office or property is located. Consequently, as shown in the British court practice, there is a possibility to initiate another procedure instead of the secondary bankruptcy procedure, which will lead to lower costs and preservation of the bankruptcy estate, which can be called "synthetic". In addition, the Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings provides for this possibility. However, the decision on whether to conduct secondary bankruptcy proceedings or another one in the country where the debtor's branch office or property is located is made by the bankruptcy trustee appointed in the main bankruptcy proceedings, who must provide a guarantee to local creditors that their claims will be settled.

Key words: bankruptcy proceeding, foreign element, secondary bankruptcy proceeding, “synthetic” proceeding, creditors, Regulation 848/2015.